

KÌ THI TUYỂN SINH LỚP 10 NĂM HỌC 2023 - 2024

MÔN THI: NGỮ VĂN

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO LONG AN

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1.

- Đoạn thơ được trích từ bài thơ "Bếp lửa" của tác giả Bằng Việt.
- Thể loại của đoạn thơ: thơ 8 chữ.
- Cụm từ "cháy tàn cháy rụi" nhấn mạnh việc cháy đến mức không còn gì cả, kể lại khó khăn, gian khổ, tô đậm hiện thực làng mạc, thôn xóm bị tàn phá khốc liệt bởi chiến tranh.
- Học sinh tham khảo các ý sau:
 - Hình ảnh người bà trở thành biểu tượng cho sự ấm áp của tình thương yêu và chăm sóc.
 - Người bà tần tảo, yêu thương chăm sóc cháu để cho con trai vững lòng ở chiến khu.

Câu 2.

Trong đoạn thơ trên, nhân vật người bà đã vi phạm phương châm về chất, bởi vì bà dặn cháu khi viết thư không kể sự thực (về việc khó khăn, làng cháy), mà chỉ nói rằng nhà vẫn được bình yên (nói không đúng sự thực).

Câu 3.

Lời dẫn trong đoạn thơ: "Bố ở chiến khu, bố còn việc bố/ Mày có viết thư chớ kể này, kể nọ,/ Cứ bảo nhà vẫn được bình yên!".

Đó là lời dẫn trực tiếp, dẫn lại toàn bộ lời nói của bà, lời của bà được đặt trong ngoặc kép.

II. LÀM VĂN

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn hoặc bài văn.

Về nội dung, bài làm có những nội dung chính sau:

a) Khái quát chung về tác phẩm và nhân vật

- Hoàn cảnh ra đời của tác phẩm: Những ngôi sao xa xôi sáng tác vào những năm 1970 trong thời kì kháng chiến chống Mỹ vô cùng gian khổ, ác liệt.
- Nội dung tác phẩm: viết về cuộc sống, chiến đấu của ba nữ thanh niên xung phong trên tuyến đường Trường Sơn.
- Tình hình thực tế lúc bấy giờ: Thanh niên miền Bắc khí thế sôi nổi vì miền Nam "Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước - Mà lòng phơi phới dậy tương lai"

- Nhân vật Phương Định: nhân vật chính xung tôi kể chuyện, là người có nét đẹp tiêu biểu của thế hệ trẻ anh hùng nhưng cũng mang những nét đẹp riêng của con người đời thường.

b) Phân tích nhân vật Phương Định

*** Luận điểm 1**

Hoàn cảnh sống và chiến đấu của Phương Định.

- Xuất thân: là con gái Hà Nội, khá xinh xắn, đáng yêu, tham gia thanh niên xung phong sống giữa khói bụi Trường Sơn và bom đạn.

- Công việc: đo khối lượng đất lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom nổ, "chạy trên cao điểm cả ban ngày".

-> Hoàn cảnh sống và công việc hết sức nguy hiểm, căng thẳng, cái chết luôn rình rập.

*** Luận điểm 2: Vẻ đẹp tâm hồn Phương Định**

- Vẻ đẹp của Phương Định thể hiện qua lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước thiết tha (từ biệt gia đình, quê hương để vào chiến trường, bất chấp mọi gian khổ, hiểm nguy)

- Phẩm chất của thế hệ trẻ trong thời kháng chiến chống Mỹ ngời sáng trong cô: dũng cảm, gan dạ, kiên cường

+ Cô vào chiến trường ba năm, sống ở cao điểm giữa vùng trọng tuyến trên tuyến đường Trường Sơn

+ Công việc nguy hiểm: chạy trên cao điểm ban ngày, hết trận bom phải ra đo hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom

- Vẻ đẹp của tinh thần lạc quan thể hiện rõ qua cái nhìn của Phương Định về công việc, chiến tranh và cái chết

- Có tinh thần trách nhiệm với công việc: nhận nhiệm vụ phá bom nguy hiểm như một việc làm quen thuộc hàng ngày, hành động chuẩn xác, thuần thục

-> Sự khốc liệt của chiến tranh đã tôi luyện tâm hồn nhạy cảm yếu đuối của cô trở nên bản lĩnh kiên cường của người anh hùng cách mạng.

- Vẻ đẹp tâm hồn trong sáng, mơ mộng

+ Phương Định nhạy cảm, mơ mộng, hay lãng mạn: có thời học sinh hồn nhiên vô tư, hay nhớ tới những kỉ niệm tuổi thơ, luôn tìm được điều thú vị trong cuộc sống, công việc

+ Hồn nhiên, yêu đời: thích hát, say sưa tận hưởng cơn mưa đá một cách hồn nhiên

+ Giàu tình cảm: luôn nhớ về quê hương, yêu quý, gắn bó với đồng đội

*** Mở rộng vấn đề: Suy nghĩ về thế hệ trẻ thời chống Mỹ**

- Là thế hệ chịu nhiều đau thương, gian khổ, hy sinh

- Là thế hệ anh hùng sẵn sàng ra đi không tiếc thân mình
- Thế hệ trẻ trung: trẻ tuổi, giàu nhiệt huyết, yêu cuộc đời

*** Khái quát hình tượng nhân vật**

- Nhân vật Phương Định là hình ảnh tiêu biểu của thế hệ trẻ Việt Nam nói chung, hình ảnh nữ thanh niên xung phong thời chống Mỹ nói riêng
- Người đọc cùng lúc thấy được phẩm chất anh hùng và thế giới nội tâm phong phú của Phương Định.

*** Đánh giá về nghệ thuật xây dựng nhân vật**

- Nhân vật được xây dựng qua điểm nhìn, ngôn ngữ, nghệ thuật miêu tả tâm lý và tính cách nhân vật sâu sắc
 - + Ngôn ngữ trần thuật phù hợp, ngôn ngữ nhân vật trẻ trung, tự nhiên, giàu nữ tính
 - + Thế giới tâm hồn phong phú, trong sáng
- Tác giả xây dựng hình ảnh nhân vật Phương Định chân thực, sinh động, đẹp cả trong lý tưởng ý chí lẫn tình cảm, phẩm chất.

